ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО АГРОБИЗНЕС И РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ

УТВЪРЖДАВАМ,

Р Е К Т О Р :

/ доц. д-р Светла Димитрова/

Дата: 07.01.2026 г.

КОНЦЕПЦИЯ

за приложение на иновативни и съвременни методи и форми на преподаване, обучение и оценяване във ВУАРР

2026 - 2030

1. Въведение

Настоящата концепция за приложение на иновативни и съвременни методи и форми на преподаване, обучение и оценяване във ВУАРР е разработена в отговор на настъпилите глобални промени в образователните системи, проблемните области в осигуряване и улесняване на достъпа до висше образование и приоритетните цели за учене през целия живот и придобиване на търсени знания и умения.

Основавайки се на приоритетите на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 – 2030 г. (Обн., ДВ, бр. 18 от 10.03.2015 г.), European Skills Agenda, Стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование и др., концепцията извежда като приоритет на висшето училище организацията за развиване и поддържане на съвременни методи и форми на преподаване, обучение и оценяване на постиженията на обучаемите и набелязва целите, дейностите и мерките, които трябва да се извършат във ВУАРР до 2030 г. във връзка с ефективното изпълнение на неговата мисия.

Настоящата концепция взема предвид и допълва следните вътрешни нормативни и други стратегически документи на висшето училище:

– Правилник за устройството и дейността на Висше училище по агробизнес и развитие на регионите

– Правилник за устройството и дейността на Филиал – Велико Търново (Русе) към Висше училище по агробизнес и развитие на регионите

– Наредба за прием, обучение и движение на студенти и докторанти

– Правилник за реда на утвърждаване на учебната документация във ВУАРР

– Правилник за организация на учебната дейност във ВУАРР

– Правила за разработване на учебни планове и учебни програми в образователно-квалификационна степен „Бакалавър“ и „Магистър“ във ВУАРР

– Правилник за формиране на учебната заетост на академичния състав във ВУАРР

– Правилник за прилагане на система за натрупване и трансфер на кредити във ВУАРР

– Система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академичния състав

– Правилник за атестиране на академичния състав на ВУАРР

– Правилник за атестиране на административния персонал на ВУАРР

– Правилник за организиране и осъществяване на научноизследователската и консултантската дейност във ВУАРР

– Правила за организация на научноизследователската дейност на студентите, докторантите и специализантите

– Правилник за устройството и дейността на Центъра за професионална квалификация при ВУАРР

– Правилник за устройството и дейността на Центъра за кариерно развитие при ВУАРР

– Правилник за обслужване на читателите в библиотеката при ВУАРР

– Правилник за устройството и дейността на Издателския съвет при ВУАРР

– Правилник за академичен обмен на студенти, докторанти, преподаватели и непреподавателски състав на ВУАРР

– Правилник за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища и признаване на ОНС „Доктор“ и научната степен „Доктор на науките“, придобити в чуждестранни висши училища или научни организации

– Правилник за административно обслужване на студенти, специализанти и докторанти във ВУАРР

– Правилник за разглеждането на сигнали за нарушения и студентски жалби във ВУАРР

– Правила за осигуреност на обучението на студенти от определени целеви групи във ВУАРР

– Правила за процедурни методи и средства за проверка на оригиналността и автентичността на дипломни и дисертационни работи, предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство във ВУАРР

– Правилник за организиране и осъществяване защитата на интелектуалната собственост във ВУАРР

– Етичен кодекс на академичната общност на ВУАРР

– Стратегически план за развитие на ВУАРР

– Стратегия за развитието на научноизследователската дейност на ВУАРР

– Стратегически план за развитие и израстване на академичния състав на ВУАРР

– Система за годишно планиране, отчитане и оценяване на научноизследователската дейност във ВУАРР

– Система за планиране и контролиране развитието на кадрите във ВУАРР и тяхното хабилитиране

2. Цел на концепцията

Целта на настоящата концепция е да представи направените анализи и формулира визията и приоритетите на висшето училище във връзка с предлагане на адекватно, актуално, търсено и приложимо в практиката обучение и гъвкави учебни пътеки с използване на възможностите на съвременните информационни и комуникационни технологии.

3. Идентифицирани предизвикателства и проблеми

Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 – 2030 г. отчита световните тенденции на пазара на труда не само във връзка с нарастващите нужди от „по-квалифицирани кадри“, но и във връзка с възникването на „нови“ професии в ерата на дигиталната революция, като поставя акцент на осигуряване и поддържане на качеството на преподаване и обучение във висшите училища и повишаване на тяхната конкурентоспособност в международен план.

Стратегията идентифицира следните:

Предизвикателства, възникващи от промени извън сферата на висшето образование в Република България

- Ускоряваща се динамика на пазара на труда
- Повишаване на ролята на науката и иновациите за развитие на конкурентоспособна икономика и за решаване на обществени проблеми
- Всеобща дигитализация и развитие на образователни системи, които допълват или са алтернативни на класическото висше образование

•Интензифициране на глобалното предлагане на образователни услуги във висшето образование (Европейско пространство за висше образование)

•Застаряване на населението и промени във възрастовата структура

•Промяна в ролята, целите и функциите на висшето образование

Предизвикателства, възникващи от процеси вътре в сферата на висшето образование в Република България

•Изоставане от тенденциите в европейското висше образование и слаба интернационализация на българското висше образование

•Качество и достъп до образование в условията на масовизация на ВО и демографска криза

•Използване на критичните нагласи на обществото към ВО като стимул за неговата промяна

•Липса на съответствие с потребностите на дигиталното поколение и с компетентностите, необходими за успешна реализация в условията на технологична революция

•Недостатъчна подкрепа и недостатъчно развитие на научните изследвания като неразделна част от висшето образование

•Трудности в подбора, развитието и мотивирането на преподавателите

•Предизвикателства, свързани с управлението на ВУ

•Необходимост от ефективна, обективна и справедлива акредитация

•Непълноценно включване в развитието на икономическите центрове в страната

Дефинирани са следните приоритетни области и цели за развитие на висшето образование:

Цел 1. Разработване на устойчив механизъм за осъвременяване на съществуващите и създаване на нови учебни програми

Цел 2. Въвеждане на съвременни, гъвкави и ефективни форми и методи на обучение

Цел 3. Подобряване на организацията и на ефективността на образованието във ВУ

Цел 4. Интернационализация на висшето образование и включване в международни образователни и научни мрежи

Цел 5. Стимулиране на участието на младите преподаватели

Цел 6. Активизиране на научната дейност във висшите училища

Цел 7. Изграждане на ефективна връзка образование-наука-бизнес

Цел 8. Повишаване ролята на ВУ като активен фактор за регионално развитие

Цел 9. Подобряване на управлението и на системата за акредитация на ВУ

Цел 10. Подобряване структурата и ефикасността на висшето образование

„Масовизацията“ и реформите във висшето образование се извършват във времена на сериозни проблеми, касаещи устойчивото развитие на цялото човечество – демографски, икономически, социални и културни, екологични и др.

ВУАРР установява като актуални и следните проблеми:

- Труден достъп до висше образование за някои социални групи и нисък дял на завършилите висше образование между хората в трудоспособна възраст: намаляване броя на кандидат-студентите поради демографски проблеми; социални проблеми, които не позволяват на някои групи да продължат образованието си; предоставяне на възможности за съчетаване на ученето с работата или със семейните ангажименти.
- Осигуряване на качеството и съвместимостта на висшето образование с европейските системи за висше образование: осъвременяване на учебни планове и програми, учебното съдържание, формите и методи на преподаване.
- Повишаване квалификацията на преподавателите.
- Осигуряване на възможности за учене през целия живот: вкл. развитие на електронни форми на обучение.

Като основни рискове и бариери се извеждат демографската криза, диспропорциите на пазара на труда и обезценяването на труда и хроничните финансови дефицити.

При тези условия за ВУАРР е стратегически важно да анализира ситуацията и предприеме мерки в отговор на посочените проблеми и предизвикателства.

4. Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите на ВУАРР за приложение на иновативни и съвременни форми и методи на преподаване, обучение и оценяване с използване на възможностите на информационните технологии

Силни страни:

– Обучение в акредитирани специалности в ОКС „Бакалавър“, ОКС „Магистър“ и ОНС „Доктор“;

– Внедрена Система за натрупване и трансфер на кредити;

– Всеобхватна вътрешна нормативна уредба;

– Работеща Система за управление на качеството;

– Система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и академичния състав (СОПКОАС);

– Информационна и справочна система за студенти, административен и преподавателски състав;

– Работеща платформа за електронно обучение;

– Успешна проектна дейност – изпълнени национални проекти за развитие на електронни форми на дистанционно обучение, актуализиране на учебните програми в съответствие с изискванията на пазара на труда, усъвършенстване на системата за управление на висшето училище, повишаване на квалификацията и кариерно израстване на преподавателите, студентски практики;

– Международна дейност – сътрудничество и обмяна на опит и добри практики с университети от цял свят;

– Академична мобилност – за студенти, преподаватели и административен персонал;

– Връзки с потребителите на кадри и включване на представители на бизнеса в разработване на лекционни курсове.

Слаби страни:

– Зависимост от акредитационни процедури;

– Трудности при приложение на ЕКР на национално ниво.

Възможности:

– Осигуряване на достъп до обучение и образование за населението в селските райони;

– Привличане на чуждестранни студенти;

– Актуализиране на учебни планове и програми и на учебно съдържание;

– Приложение на най-новите постижения на информационните и комуникационните технологии;

– Засилване на партньорствата с бизнеса;

– Разширяване на курсовете и специализациите, предлагани в ДЕСК.

Заплахи:

– Демографска криза и намаляващ брой кандидат-студенти;

– Понижаване на интереса към обучение в страната;

– Увеличаване на конкуренцията от страна на университети от чужбина;

5. Визия и принципи за приложение на иновативни и съвременни методи и форми на обучение, преподаване и оценяване във ВУАРР

Визията на настоящата концепция за приложение на иновативни и съвременни методи и форми на обучение, преподаване и оценяване във ВУАРР е пряко свързана с неговата мисия:

- Да осигурява достъп до висше образование в регионите, чиито географски и социален статус ограничават възможностите на кандидатите;

- Да подготвя висококвалифицирани специалисти с управленски умения, които са запознати с икономическите, историческите и културните традиции на регионите и са способни да реагират своевременно и ефективно на предизвикателствата на реалния сектор и да допринасят за подготовка и реализация на значими проекти за развитието на България и Европа;

- Да осигурява качествен академичен продукт в степенното висше образование „професионален бакалавър", „бакалавър", „магистър" и „доктор", продължаващото обучение през целия живот на български и чуждестранни граждани в областта на развитието на регионите, туризма, икономиката, управлението и администрацията, агробизнеса;

- В съвременната икономика на знанието, да се развива като образователно, научноизследователско и експертно средище за икономически и управленски науки, основаващо се на взаимовръзката между образование, наука, академично сътрудничество и предприемчивост, съобразно индивидуалните желания на своите студенти и условията за пълноценна професионална реализация в пазарна среда, като възпитава у тях европейските ценности,

а именно: *да допринесе за развитието на ВУАРР като конкурентоспособно висше училище в международен план, осигурявайки съвременно и достъпно висше образование, но в същото време и гарантирайки високо качество и индивидуален подход към всеки обучаем за цялостно развитие, ефективна професионална реализация и социално приобщаване в новия дигитален свят.*

Водещите принципи при изготвянето и изпълнението на концепцията са: прозрачност, справедливост, отвореност, обективност, приемственост и партисипативност.

6. Приоритетни цели и дейности за тяхното изпълнение

Отчитайки глобалните тенденции в съвременното дигитално общество и промяната в начина на мислене и учене в младото поколение с във връзка с европейските приоритети за постигане на устойчиво развитие чрез „пригодност за заетост", основна цел на настоящата концепция е висшето училище да разработи и внедри цялостна съвременна и постоянно развиваща се система за работа с иновативни методи и форми на обучение, преподаване и оценяване на постиженията на обучаемите с фокус на приложението на възможностите на информационните и комуникационните технологии, която да е ориентирана към индивидуалните потребности на всеки обучаем и придобиването на знания и умения за професионална

реализация в динамичните условия на XXI век, изграждане на икономика на знанието и иновациите и преход към дигитална икономика.

Конкретните приоритетни цели и дейности, формулирани с настоящата концепцията, са:

1. Модернизация и повишаване на качеството на обучение и преподаване във висшето училище чрез приложение на съвременните информационни и комуникационни технологии и иновативни методи и форми на преподаване, обучение и оценяване:

- Разработване и приемане на методически насоки за приложение на иновативни и съвременни форми на преподаване, обучение и оценяване;
- Актуализиране на предлаганите специалности, учебните планове и програми;
- Разработване на разпоредби, указания и стандарти за електронни форми на обучение и смесено обучение (blended learning) и тяхното ефективно приложение в учебните и административните процеси;
- Перманентно усъвършенстване на платформата за електронно обучение;
- Разработване на учебни материали за електронно обучение по всички дисциплини от всички специалности и тяхното постоянно актуализиране;
- Разширяване дейностите на Центъра за кариерно развитие, ДЕСК и ефективно приложение на концепцията за учене през целия живот.

2. Повишаване на удовлетвореността на обучаемите от предлаганите обучения и повишаване на приема на кандидат-студенти от страната и чужбина:

- Усъвършенстване на системата за управление на качеството и въвеждане на електронна система за управление;
- Поддържане на перманентна обратна връзка с участниците в учебния процес в интернет среда и своевременно предприемане на необходимите действия;
- Рекламна кампания, насочена към специфични целеви групи с приложение на индивидуални подходи и ползване на възможностите на социалните мрежи;
- Подобряване на комуникациите с целевите групи и представянето на висшето училище в глобалната мрежа, вкл. на чужди езици.

3. Улесняване на достъпа до обучение и образование за населението в селските райони и отделни специфични групи с осигуряване на гаранции за високо качество и придобиване на търсени знания и умения, както и привличане на студенти от чужбина:

- Развитие на мрежа от локални дистанционни центрове;
- Приложение на индивидуални планове за обучение;
- Ефективна връзка с потребителите на кадри;

- Изграждане на нови партньорства в страната и чужбина.

4. Мотивация и повишаване на квалификацията на административен и преподавателски състав за работа с иновативни форми и методи на преподаване, обучение и оценяване и приложение на съвременните информационни и комуникационни технологии:

- Организиране на обучения за административния и преподавателския състав;
- Въвеждане на система от стимули, обвързване с атестационни процедури и процедури за кариерно израстване;
- Привличане на експерти от практиката в преподавателския и административния състав на висшето училище.

5. развитие на висшето училище като център за изследване и приложение на иновативни и съвременни форми и методи на преподаване, обучение и оценяване на постиженията на обучаемите:

- Обвързване на обучението с науката и модерните практики и утвърждаване на ролята и ефективно функциониране на триъгълника на знанието „образование – научни изследвания – иновации";
- Насърчаване на работата по научноизследователски проекти в областта на формите и методите на обучение с приложение на информационни и комуникационни технологии с активно участие на заинтересованите страни;
- Търсене, идентифициране и споделяне на добри практики и трансфер на иновативни технологии в обучението и образованието.

7. Изпълнение на целите, формулирани в концепцията

Постигането на определените с настоящата концепция цели ще бъде контролирано с проследяване на общите показатели, заложени в Системата за управление на качеството на висшето училище, в Периодичните прегледи на ръководството.

8. Финансово осигуряване

Изпълнението на целите и дейностите, поставени с настоящата концепция, ще бъде осигурявано финансово със собствени и привлечени средства, вкл. с кандидатстване за финансиране на проектни предложения по национални и международни програми.

Концепцията за приложение на иновативни и съвременни методи и форми на преподаване, обучение и оценяване във ВУАРР 2026-2030 е приета на заседание на Академичен съвет с Протокол 1 / 07.01.2026 г.